

# HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-(2022/2023-1)

## ULUSLARARASI YAŞLILAR GÜNÜ 1 EKİM (2022)

Bir toplumda nüfusun büyüklüğü ve yaş bileşiminin, fertilite, mortalite ve göç olmak üzere üç demografik süreç tarafından “birlikte” belirlendiği bilinmektedir. Nüfusun yaşlanmasının dinamikleri de benzerdir. Günümüzde diğer yaş gruplarıyla kıyaslandığında 65 yaş ve üzeri nüfus küresel düzeyde sayısal olarak en hızlı artış gösteren yaş grubu olarak değerlendirilmektedir.<sup>1</sup> Dolayısıyla, bu yaş grubuna yönelik çalışmalar her geçen gün daha da önem kazanmaktadır.

Birleşmiş Milletler (BM), 1990 yılından bu yana her yıl 1 Ekim’de Uluslararası Yaşlılar Günü nedeniyle toplumda farkındalık artırmak amacıyla çeşitli etkinlikler yapmaktadır. Her yıl için özel bir tema belirlenmektedir. Birleşmiş Milletler tarafından 2022 yılında öne çıkarılan konu değişen dünyada yaşlı bireylerin dayanıklılığı olmuştur. Tema çerçevesinde özellikle kadınlara vurgu yapılmıştır. Bu yıl (2022); yaşlı kadınların dayanıklılığı ve katkıları üzerinde daha fazla durulmuştur. Birleşmiş Milletler bu çerçevede aşağıdaki konuların öncelikli olarak ele alınmasını önermektedir:<sup>2</sup>

- ✓ Her türlü eşitsizlik karşısında yaşlı kadınların dayanıklılığına özel vurgu yapmak
- ✓ Küresel düzeyde yaşa ve toplumsal cinsiyete göre ayrıştırılmış veri toplamının önemine ilişkin farkındalığı artırmak
- ✓ Üye devletleri toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yaşlı kadınları merkezine alan çalışmalar yapmaya davet etmek

***“Dünyada nüfus yaşılanıyor”***

***“Sağlık ve diğer sorunlarla mücadele yaşlılık döneminde zorlaşıyor”***

***“Sağlıklı yaşlanmak mümkün”***

***“Toplumsal cinsiyet eşitliğini dikkate almak gerekli”***

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği her yaş grubundaki kadınlar için sağlık ve diğer alanlarda dezavantaj yaratan bir durumdur.<sup>3</sup> Yaşlı kadınların sağlık alanında aşağıda yazılı olan konular başta olmak üzere çok sayıda sorunu vardır:<sup>4</sup>

- ✓ Doğuşta beklenen yaşam süreleri açısından kadınlar arasında eşitsizlikler bulunmaktadır
- ✓ Kadınlar arasında en sık ölüm ve yetiştirilme nedeni bulaşıcı olmayan hastalıklardır.
- ✓ Toplumsal cinsiyet, yaş, kültür, sosyal destek, şiddet gibi diğer faktörlerle etkileşim halinde olan metal sağlığın güçlü bir belirleyicisidir.
- ✓ Sağlık hizmetlerine erişimde sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle erken tanı, tedavi, rehabilitasyon hizmetleri aksayabilmektedir.

***“Sağlıklı yaşlanma için diğer bütün önlemlere ek olarak yaşlıların, yaşlı kadınların dayanıklılığı ve katkısı dikkate alınmalıdır”***

<sup>1</sup> [Internet] <https://www.un.org/en/global-issues/ageing> Erişim:30.9.2022

<sup>2</sup> [Internet] <https://www.un.org/en/observances/older-persons-day> Erişim:30.9.2022.

<sup>3</sup> [Internet] <https://www.who.int/health-topics/gender> Erişim:30.9.2022.

<sup>4</sup> [Internet] [https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/43810/9789241563529\\_eng.pdf](https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/43810/9789241563529_eng.pdf) pp 11, 12.